

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 18C/422/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513204963
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Tatranská
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2016:7513204963.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice-okolie, sudkyňa JUDr. Oľga Tatranská, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s r.o., IČO: 264 29 705, so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 11000 Praha 1, Česká republika, zast.: Fridrich Paľko, s r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom: Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti žalovanej: I. C., T. XX.X.XXXX, H. XXX XX Š. XXX, v konaní o zaplatenie 761,81 eura s prísl. takto

rozhodol:

V rozsahu zmenkového úroku 0,19 % dlžnej sumy denne sa konanie zastavuje.

Žaloba sa zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.03.2013 domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 761,81 eura ako aj zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy - 761,81 eura od 25.9.2010 do zaplatenia.

6 % ročného úroku

- zo sumy 761,81 eura od 15.11.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 1/3 % v sume 2,54 eura a náhrady trov konania v sume 127,94 eura titulom právneho zastúpenia a 45,50 eura titulom súdneho poplatku.

Žalobca v žalobe uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 1.4.2010 na zmenkovú sumu 761,81 eura, zároveň aj zaviazal k náhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 25.9.2010 V texte zmenky bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za zmenku pri predložení na rad zmenkovému veriteľovi. Indosovaná zmenka je podľa navrhovateľa vistazmenkou a je opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“ Žalobca predložil zmenku k zaplateniu, z čoho žalovaný ako vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0 eur, a na úrokoch 0,00 eura. Taktiež nenechal zistiť vyššie uvedené skutočnosti verejnou listinou, nakoľko zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu.“

V súlade s čl. 7 nariadenie ES č. 861/2007 z 11.7.2007 navrhol vydať rozsudok, ktorým mu bude priznaná pohľadávka spolu stromami konania tak, ako je uvedené v úvode tohto odôvodnenia.

Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil súdu ako jediný dôkaz zmenku, ktorej originál je podľa príslušných predpisov náležite zabezpečený v trezore súdu.

Sprvoti súd, vychádzajúc z § 87 písm. d) O.s.p. (popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého je platobné miesto, ak sa uplatňuje právo zo zmenky alebo šeku) a § 10

ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky postúpil vec Okresnému súdu Košice I z dôvodu vecnej nepríslušnosti

Okresný súd Košice I vyslovil nesúhlas s prenesením príslušnosti na ich súd a Krajský súd Košice svojím uznesením 2Ncb/385/2013 - 19 zo dňa 24.6.2013 vyslovil, že nesúhlas Okresného súdu Košice 1 je dôvodný. Tým bola vecná príslušnosť pre konanie založená tunajšiemu súdu.

V tomto uznesení krajský súd o.i. konštatoval aj to, že, ako vyplýva z pripojenej zmenky, pôvodným majiteľom bola spoločnosť Pohotovosť s.r.o. a vychádzajúc z poznatkov z množstva sporov, v ktorých táto spoločnosť uplatňovala nároky zo zmeniek, jedná sa o zabezpečovaciu zmenku nárokov uvedenej spoločnosti ako veriteľa z úverových zmlúv spotrebiteľských, keďže sa jednalo o úvery podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Svedčí o tom aj Dohoda o vyplňovacom práve, o ktorej má súd vedomosti z množstva iných sporov tejto spoločnosti a teda vec bude treba posúdiť nielen podľa zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., ale aj podľa zákona 258/2001 Z. z. Nároky je treba posudzovať prioritne podľa predpisov na ochranu spotrebiteľa. Nadväzne na to pri kolízii príslušnosti zmenkového súdu a súdu podľa bydliska spotrebiteľa má prednosť posúdenie príslušnosti podľa bydliska spotrebiteľa, inak by mohlo dôjsť k obmedzeniu až popretiu práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

V súlade s uvedeným Okresný súd Košice-okolie, súc viazaný právnym názorom nadriadeného súdu, v konaní pokračoval.

Po vrátení veci okresnému súdu procesný súd uznesením 18C/422/2013 - 40 zo dňa 27.11.2013 prerušil konanie až do skončenia konania, ktoré v aktuálnom čase prebiehalo pred Súdny dvorom Európskej únie pod sp. zn. C-558/2013, začaté na návrh Krajského súdu Prešov.

Na základe odvolania zo strany žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením 5Co/756/2014 - 69 zo dňa 3.9.2015 uznesenie zrušil a vrátil prvostupňovému súdu o.i. z dôvodu, že uvedená prekážka medzičasom opadla, keďže vec C-558/13 bola z registra SD vymazaná.

Ako súd uviedol v úvode, žalobca okrem okolností, vedených v žalobe, ktoré oprel jedine o predĺženú zmenku, neuviedol žiadne ďalšie vecne dôležité skutočnosti pre posúdenie dôvodnosti svojho nároku a nepredložil žiadne iné dôkazy. Okresný súd preto vyzval žalobcu tlačivom B - žiadosť o doplnenie alebo opravu návrhu, vydaným podľa čl. 4 ods. 4 nariadenia ES č. 861/2007 (analogicky ako podľa § 43 Obč. súdneho poriadku) dňa 29.9.2015 aby súdu v určenej lehote doplnil svoj návrh, a aby:

- 1/ preukázal existenciu záväzkového vzťahu medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu, najmä predĺžil zmluvu,
- 2/ preukázal skutočnú výšku poskytnutých peňazí a akým spôsobom,
- 3/ akú celkovú výšku žalovaný zaplatil, a na čo boli platby započítané,
- 4/ či a kedy bol úver predčasne zosplatený a akým spôsobom,
- 5/ či vystavená zmenka zodpovedala kritériám, uvedeným v § 4 ods. 6 zákona č. 258/201 Z. z. v čase jej vyplnenia, a za tým účelom predložil listinné dôkazy v určenej lehote.

Žalobca na výzvu súdu reagoval podaním zo dňa 12.10.2015 (čl. 73) tak, že - podľa jeho tvrdenia, poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na platných nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky, ktorej originál predložil, že navrhovateľ zmenkové informácie preniesol do návrhu na uplatnenie pohľadávky a preto z jeho strany neostáva nič, čo by doplnil alebo opravil. Žalobca disponuje len zmenkou a nemá iné primerané alebo presné údaje alebo listiny, ktoré by mohol predložiť súdu. Poukázal, že kauzálne námietky môže vznášať zásadne odporca a nie je úlohou súdu suplovať jeho aktivitu. Okrem uznesenia KS Banská Bystrica 43CoZm/10/2013 žalobca žiadne iné listinné dôkazy nepredložil.

Žalovanému bolo podanie žalobcu spolu s tlačivom C podľa Nariadenia ES 861/2007 - výzva na odpoveď, vystavené dňa 26.10.2015 ktoré žalovaný prevzal 29.10.2015 no žiadna odpoveď nedošla.

Dňa 28.12.2015 bolo súdu doručené podanie žalobcu, v ktorom zobral žalobu späť v časti zmluvného úroku 0,25 % dlžnej sumy denne tak, že sa ho domáha v sadzbe 0,06 % a vo zvyšku, t. j. 0,19 % dlžnej sumy denne berie späť. Poukázal na to, že k tomuto úkonu žalobcu došlo na základe zjednocovacieho

stanoviska NS SR z 20.10.2015, ktorá skutočnosť nebráni súdu, aby o žalobe v tomto zmenenom znení vyhovel.

Po zistení, že v zmysle nariadenia č. 861/2007 žalovaná pohľadávke neprevyšuje sumu 2000 eur, súd o veci rozhodol bez nariadenia pojednávania a verejne rozsudok vyhlásil dňa 11.1.2016 o čom visel oznam na úradnej tabuli súdu ako aj na domovskej stránke MS SR po zákonom prepísanú dobu.

Podľa ust. § 96 ods. 1, veta prvá a druhá OSP: Navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh účinne vzatý späť, súd konanie zastaví.

Podľa ust. § 96 ods. 2 OSP súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí, v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa ust. § 96 ods. 3 veta prvá OSP: Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než začalo pojednávanie.

Keďže k úkonu žalobcu ohľadom čiastočného späťvzatia žaloby v časti úroku 0,25 % denne došlo v čase pred prvým pojednávaním, súd konanie o nej zastavil.

O veci samej tunajší súd preskúmal listinné dôkazy nachádzajúce sa v spise a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Právomoc i príslušnosť tunajšieho súdu bola založená podľa čl. 2 ods. 1 nariadenia Rady ES č. 44/2001 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

Podľa kapitoly I, čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2 000,- EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa kapitoly II, čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán.

Podľa kapitoly II, čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Ako bolo vykonaným dokazovaním preukázané, žalovaný podľa tvrdenia žalobcu vystavil v prospech spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. dňa 1.4.2010 v Š. zmenku na rad na sumu 761,81 eur so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 25.9.2010 a týkala sa zmluvy č. XXXXXXXXXX, na zmenke je uvedené „bez protestu“ a „na platenie predložiť do 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola prevedená indosamentom (rubopisom) na žalobcu.

Z obsahu listín v súdnom spise má súd za preukázané, že ako vyplýva z obchodného registra, a ako je tiež súdu známe z jeho úradnej činnosti, predmetom činnosti spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. (právny predchodca žalobcu) je o.i. poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Dodávateľ (spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. ako) uzatvárala podobné zmluvy opakovane, pričom tieto zmluvy boli vyhotovené ako vopred pripravený formulár v rámci ktorého spotrebiteľ nemal možnosť zmeniť žiadne zo zmluvných ustanovení, ktoré boli používané vo vzťahu k neurčitému okruhu spotrebiteľov. Zmluvu len mohol podpísať alebo odmietnuť ako celok.

Vychádzajúc z údajov obsiahnutých na zmenke, na ktorej je žalovaný označený rodným číslom (teda nie IČO-m) je zrejmé, že peniaze boli poskytnuté nie na podnikateľské účely, preto súd považoval právny

vzťah, ktorý vznikol medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a odporcom za vzťah spotrebiteľský, a teda na tento vzťah aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva. Povaha uvedeného právneho vzťahu sa nezmenila ani indosovaním zmenky.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného ku dňu vystavenie zmenky: v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

V posudzovanom konaní podľa nariadenia k návrhu na uplatnenie pohľadávky na tlačive A, ako jediný dôkaz preukazujúci opodstatnenosť uplatnenej pohľadávky je pripojená indosovaná zmenka. Pohľadávku voči žalovanej žalobca však neuplatnil v skrátanom zmenkovom konaní podľa § 175 O.s.p., keďže nenavrhol, aby súd vydal zmenkový platobný rozkaz. V danej veci preto nielen možno, ale nevyhnutne je potrebným posudzovať aj kauzálny vzťah viažuci sa k spornej zmenke a žalobca, pokiaľ chce byť úspešným v spore, musí nielen tvrdiť, ale aj preukázať opodstatnenosť uplatneného nároku, pričom z dôvodu, že nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie veci v rozkaznom konaní, jeho návrh sa prejedná v sporovom konaní, kde predložená zmenka je listinným dôkazom len osvedčujúcim, avšak pre

absenciu kauzy nepreukazujúcim, uplatnený nárok žalobcu. Keďže v predloženej zmenke nie je žiadna zmienka o kauze, na základe ktorej bola vystavená, podľa článku 4 nariadenia, súd žalobcu vyzval dňa 29.9.2015 na preukázanie opodstatnenosti daným návrhom uplatnenej pohľadávky.

Až keď je preukázané, že kauzou návrhom uplatnenej pohľadávky skutočne je spotrebiteľská úverová zmluva, na daný právny vzťah bude možné a potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z. z. a Smernicu Rady 93/13 EHS, keďže v spotrebiteľských veciach súd ex offo je povinný skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské právo. Táto povinnosť súdu vyplýva aj z článkov 9 a 10 smernice Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, v zmysle ktorých, kde sú práva veriteľa na základe úverovej zmluvy prevedené na tretiu osobu, spotrebiteľ má byť oprávnený uviesť proti tejto osobe čokoľvek na svoju obhajobu, čo mal k dispozícii proti pôvodnému veriteľovi s tým, že v prípade, že ide o členské štáty, ktoré v spojitosti s úverovou zmluvou spotrebiteľovi povoľujú dať záruku prostredníctvom zmeniek, dotknuté členské štáty zabezpečia, že spotrebiteľ je vhodne chránený, ak používa tieto nástroje danými spôsobmi. Uvedené znamená, že členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Pojem „vhodnej ochrany spotrebiteľa“ pritom je potrebné vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa a chápať ho ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, ako vyplýva z predpisov práva Únie a judikatúry Súdneho dvora, a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa pritom je abstraktný charakter zmenky, ktorý neprípúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t. j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto (ne)obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Spotrebiteľ pritom takisto nemá oprávnenie voči novému majiteľovi zmenky robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t. j. veriteľovi, ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky vo svetle judikatúry Súdneho dvora je preto neprijateľné. Je preto zrejmé, že ak pri uplatnení dlžnej sumy z indosovanej zmenky návrhom na súde vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých jej zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity.

Zmenky, ktorými sa zabezpečujú spotrebiteľské úvery, okrem všeobecných náležitostí podľa zákona č. 191/1950 Sb. musia spĺňať aj ďalšie náležitosti ustanovené zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ v danej veci ide o zmenku zabezpečujúcu spotrebiteľský úver, súd bude musieť (ne)platnosť takejto zmenky posudzovať preto aj z hľadiska, či prípadne nejde o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obč. zák. pre rozpor so zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, prípadne aj so zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ktorý s účinnosťou od 1.1.2011 (§ 17 ods. 3 v znení účinnom do 30.4.2014) zabezpečenie splnenia spotrebiteľského úveru zmenkou úplne vylučuje. S účinnosťou od 1.5.2014 tento zákaz je zakotvený v § 5a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a vzťahuje sa na splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy všeobecne.

Je treba mať na zreteli, že zákon č. 258/2001 Z. z. v znení k 11.11.2009 stanovil, že veriteľ od dlžníka smel prijať zmenku na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak veriteľ zabezpečil svoj úver zmenkou a pritom porušil ustanovenie limitujúce výšku príslušenstva, bol povinný zmenku na požiadanie dlžníka kedykoľvek vydať a toto pravidlo platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Ak ale dôjde k súdnemu sporu o platnosť takto vydanéj zmenky, je potrebné, aby príslušný súd mal možnosť hodnotiť pôvodnú zmluvu za účelom posúdenia, či ide vôbec o spotrebiteľskú zmluvu a či zmenková suma rešpektuje limity uvedené v príslušnom právnom predpise, a to dokonca aj v situácii, keď zmenka medzičasom zmenila majiteľa. Bez právneho významu preto je skutočnosť, že zmenka bola indosovaná na obchodnú spoločnosť so sídlom mimo SR, ktorá následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňovala pred súdmi Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného nariadením.

Žalobca, ako už súd uviedol, v predmetnej veci predložil súdu indosovanú zmenku ako jediný listinný dôkaz, na základe ktorého sa pohľadávky, špecifikovanej v petite návrhu, domáha. Žalobca ale nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz. Za daného stavu preto pri skúmaní dôvodnosti uplatneného nároku a jeho výšky je súd oprávnený požadovať, aby za tým účelom žalobca svoje tvrdenia náležite preukázal. Nariadenie Rady č. 861/2007 má za cieľ zjednodušiť a zrýchliť konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch, no aj toto konanie musí zabezpečiť, aby proces bol spravodlivý a žalobcovi boli priznané iba dôvodné nároky podľa hmotného práva a zároveň, aby bola zabezpečená ochrana práv spotrebiteľa. Nerešpektovanie vnútroštátneho právneho poriadku a práva Európskej únie o ochrane spotrebiteľa by bolo obchádzaním týchto právnych predpisov prostredníctvom konania podľa Nariadenia č. 861/2007.

Práve na základe vyššie uvedenej tézy súd výzvou zo dňa 29.9.2015 žalobcovi za účelom preukázania ním tvrdených skutočností uložil predložiť dôkazy a ďalšie, na vec sa viažuce súvislosti. Jedine zo zmluvy (označenej na zmenke ako č. zmluvy XXXXXXXXX) mohol súd posúdiť, či a v akom rozsahu nárok žalobcu obstojí.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Účastník má totiž jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nesplnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a § 120 ods. 1 vety prvej O.s.p., alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec).

Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ nie sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca neunesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu.

Keďže zmenka v mimozmenkovom konaní nie je dôkaz a iné dôkazy žalobca neoznačil a nepredložil ani po tom, ako bol na to súdom vyzvaný, ohľadom dôvodnosti základu i výšky uplatnenej pohľadávky nepreukázal vôbec nič. Za tohto stavu súd nemohol posúdiť ani to, či v prejednávanej veci bola splnená hmotnoprávna podmienka podľa § 4 ods. 6 zákona č 258/2001 Z. z.

Na základe skutočnosti, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, súd žalobu zamietol. Na uvedenom závere súdu nič nezmenila ani skutočnosť, že ohľadom zmluvného úroku zobral čiastočne žalobu späť, keďže išlo iba o kvantitatívnu zmenu požadovaného príslušenstva k nepreukázanému základu.

Žalobca nebol konaní úspešný a žalovanému trovy konania nevznikli resp. nepodal návrh na ich náhradu, súd vyslovil, že náhrada trov konania sa účastníkom nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na podpísanom súde v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3 OSP/ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.